

az terve tegnap nyújtott be a közszemlére állított ki az alos röpirat van készülőben A német nemzetiség megfajtása tot tételenként megezőfálja.

vidéki csarnok.

(Kül.) Melle József, n. é. őszszel több tolvajlást vitt ves legény közreműködése mel Palásthy a pénzzel fukarkodott, rendőrségnél magát tekintetbe rendőrséghez és feljelentést tett, azon helyzetben lesz, egy nagyani. Erre rábeszélte Palásthyt, állói uton lakó szeszgyárnokot behajtása előtt Melle a Pillertől és Maron csendbiz- zók és Patonay nevű subanczot, bűnrészeseit elfogató. Ugyanez esz-féle gyárnál hamis kulcsok- t. Habár Melle tagadta, hogy a valódi tényállás és a mai h y és Melle s az elköve- k miatt egy-egy évi börtönre

sági értesítő.

Budapest, május 8. gyvást csekély, ugy az eladók niatti. Az árak nem változtak. ént. Magánjelentés szerint: szept.—okt. 6,70 kr. 3. szept.—okt. 1,98—2 frt. máj.—jun. 4,67¹/₂; jul.—aug. sa; okh jun.—jul. 10,000 m.

e. Árúban csekély üzlet. Szesz ett. Csupán néhány bankpapi r hitel 144.25—143.50, földhi- hitel 46.50, ipar 46.50. Jutalék- zlegével 85.25. zatlan. eles, hófok nevedett + 13.

A behajtott szarvasmarha Bu- hetivásáron volt 1791 db. El- ökör, párja 125 frttól 395 frtig. 1 285 frtig, 190 db fejőstehen 1 db bivaly 155 frttól 274 frtig. 1 50 frtig. — Sertéshus vásár: 7600 db sertés, és pedig élő, szalonna mázsája 42 frt, zsír

zdasági egyesület f. hó 25-én, 10 órakor B.-Csabán a kaszinó gyűlést tart, melyre az egyeslet gazgatóság. — Ugyanaz nap e n y tartatik meg, míg más- 1 t á s lesz.

tközi géppiacz ünepélyesen legkisebb részletekig be van ett vonzó képet nyújt. A látom- mondható nagynak, azonban sz új vendégeket. Adás-vevés ob cséplő és javított aratógé-

ekben írja a „N. Várad“ ult évi kolera és a téli sűrű gyobb részben a munkás férfiak a vidéken uralkodó általános knak is nagy mértékben esök-

760—800 krig; Rozs; 5.20 5.40 2.60—2.80 krig; — Kukoricza 4.6) g; Burgonya egy zsák 1.60—1.80

ombaton máj. 9. „Romeo és ak; Barbier Gy. és Caré M., ét Gounod Károly. Vasárnap olmányá“ népszínmű.

y Lajos, főmunkatársak; OS, felelős szerkesztő.

H T É S.
...
okomat
...
PARRAGH GÁBOR.

34. szám.

Budapest, 1874. vasárnap, május 10.

I. évfolyam.

Kiadó hivatal:
muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft.
Félévre . . . . 8 ft. Egy hónapra 1 ft 40.

A lap szétküldésére vonatkozó reklamatiók előfizetési pénzek és hirdetések a kiadó-hivatalba intézendők.

EGYETÉRTÉS

Szerkesztési iroda:
muzeum-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető minden közlemény ide küldendő.

Bérmertetlen leveleket csak ismert kezek től fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Budapest, május 9.

Szép számmal jelentkeznek az országnak minden vidékéről azok, kik a „Központi ellenzéki kör“ által május 17-ére egybehívtak. Még most tartanak sok helyen gyűléseket a megyei és városi ellenzéki körök a végett, hogy az országos népgyűlésre megválasszák küldötteiket. Már eddig is biztosítottak látszik az, hogy nem lesz meg ellenfeleinknek azon öröme, hogy az egészről — fiasco legyen.

Fiasco! Bizonyosan azt hiszik a mi jó barátaink, hogy zajongás, tüntetés volt az egybehívás célja: megvagyok róla győződve, hogy nem zajongani, nem tüntetni akar a „Központi ellenzéki kör“, ennél sokkal komolyabb céljai voltak. Arra akart alkalmat nyújtani, hogy a határozott ellenzék a központon és országgyűlésen érintkezék a pártnak nagy zömével künn az ország minden vidékein, hogy felismertessék a helyzet kölcsönösen, hogy constatirozva legyen, milyen az országnak valódi hangulata; hogy ennek folytán és e szerint meghatározassék az irány, melyben hatni kell aposiolkodni kell mindenkinek a maga körében. Ez volt a cél s ez lesz a feladat.

Nincs benne kétség, hogy mindez annál nagyobb terjedelemben lesz elérhető, minél teljesebben lesz a határozott, az elvű ellenzék pártja képviselve, mert annál teljesebb lehet a kép, melyet az eszmék mozgalmáról s a kedélyek állapotáról alkotni lehet, de jöjjenek bár ezeken, jöjjenek százan, jöjjenek ötvenen, ezélt fogunk elérni mindenik esetben — érintkezünk vidéki elvtársainkkal, szorosabbra fűztük a viszonyt egymás között, erősítettük az összetartozás érzetét, vettünk felvilágosításokat sadtunk felvilágosításokat sok oly dologról, melyet a tényleges érintkezés nélkül nem mutat valódi színében a távolság által előidézett sugártörés.

Nem tudjuk még egyáltalában, hány elvtársunk megjelenésére számíthatunk szám szerint, a hányan jönnek, annyian lesznek a legszivesebben üdvözölve. Nekünk a határozott, az elvű ellenzéknek különösen szükségünk van arra, hogy gyakran érintkezzünk elvtársainkkal; szükséges, hogy pártunk működése ne csak annak országgyűlési képviselete által nyilatkozzék, hanem adjon életjelt a párt zöme. Szükséges ez azért különösen, mivel az országos párt országgyűlési tagjai által aránylag nincs kellően képviselve. Az országos képviseletnek számaránya az utolsó választásoknál elkövetett lelketlen erőszakoskodás által meg van hamisítva. Valjon 40 ember fele-e meg azon párt létszámának, mely átkot mond az 1867-iki közösségi rendszerre, a mely párt kezdettől fogva küzdött ezen rendszer ellen, s egyaránt ösztönöztette a szabadság szeretete s hazafiu hűség, mint a helyzetnek, helyes felfogása által, a kitartó küzdelemben és következetes elvűségben látta egyedül egy szebb jövő kiküzdésének lehetőségét. Nekünk fenn kell tartanunk annak tudatát, hogy ha törpe minoritásnak gunyolnak is itt az országgyűlésen, erősek vagyunk künn a nemzet leghonszerebb rétegeinek pártolása és rokonszenve által, mely előbb utóbb szét fogja pattantani az erőszakoskodás és az ámitás által kalapált bilineseket. Ennek érzetéből merítjük mi a reményt pártunk ügyének győzelméhez, azaz hazánk sorsának jobbra fordulásához, ezen érzésnek melegülését várjuk attól, hogy vidéki elvtársainkkal kezét szoríthatunk.

Hozza isten rokoni, baráti körünkbe elvtársainkat!
Mocsáry Lajos.

A képviselőház II. osztálya f. hó 11-én a nyilvános ülés után értekezletet tart.

A müegyetemi polgárság

Csütörtökön d. u. igen népes közgyűlést tartott, melynek tárgyát azon tiltakozás módozatai képezték, melyet a müegyetem körében évek óta fennálló u. n. „Burschenschaftok“ ellen az ifjuság nyilvánosságra hozni szükségesnek látott. Lehetetlen volt ugyanis tovább tűrni, hogy néhány czélt tévesztett fiatal ember annyira visszaéljen a technikus névvel s azt uton-utfélen gyalázat tárgyává tegye. Az ifjuság tehát jónak látta nyilvános tiltakozást kiadni ellenük, melyre névze egy 40 technikus által aláírt indítványt terjesztett elő, a mely hosszabb vita után — a

mely azonban mind megegyezett az indítvánnyal s csak méltó indignációjának ohajtott kifejezője lenni — elfogadtatott s mielőbb fel fog kéretni a fővárosi sajtó azon határozat közzétételére. — A felszólalók közül ki kell emelnünk P o l i t z e r Zsigmond technikust, kinek talpraesett beszédét viharos éljen és szűnni nem akaró zajos taps követte. — Én — ugymond — véghetetlen tisztelője és barátja vagyok az egyéni szabadságnak s pártolom ezt a legszélsőbb határig, de a hol az már ezt is túl akarja lépni, ott kötelességünk azt korlátozni. Ha pl. valaki öngyilkos akar lenni, nem kötelességünk-e az ő egyéni szabadságát korlátozni? S ily öngyilkosságról, morális öngyilkosságról van itt szó. Ezt jogunk van sőt kötelességünk megakadályozni. Reflektálva egy előtte szólóra megjegyzi, hogy ha a „Burschoknak“ komolyabb és nemesebb törekvésük van, minek ahoz a jelvény, egyenruha; hiszen nincs tisztességesebb ruha a polgári kabátnál. s a technikust jobban megilleti s rá névze tisztességesebb a festékes kabát, mint a kávészínű szipka.

Budapest, 1874. május 8.

tisztelettel
Gonda Béla.

A „Népzászlója“ írja: Két éve, hogy a borsod-miskolci kiházasítási ügy czimén ismeretes szédélgés véget ért, de azért az ezer meg ezer család megnyomorított, a közönség pénzének és nyugalmanak bünös rablói fölött maig sincs kimondva az ítélet, s a szegény kifosztottak maig sem jutottak ahhoz a pár garashoz, mely a hatóság közbelépése folytán számukra talán megmenthető volt. Mi ismételve sürgettük a vizsgálat befejezését. Két év alatt százszer bonyodalmasabb ügyeket is el lehetett volna intézni. Felszólalásaink dacára nem történt semmi. Vajjon lesz-e látszata, hogy most újból szóba hozzuk a botrányos ügyet? A „N. Pest. Journ.“ emlékeztet meg a napokban róla, s a miskolci bíróság hanyagságát konstatálva, külön bíróság kiküldését indítványozta. A kivánság tökéletesen helyen van. Hadd lássuk, hányadán vagyunk e czélgéres zsebelési históriával, mely egykor annyi zajt keltett és most „a feledés fátyola alatt“ emészti ezrek igazságát!

A fővárosi közmunkatanács f. hó 7-én tartott ülésén felolvasottak a miniszterelnök leirata, melyben köszönetet mond a tanácsagot azon határozatáért, hogy a jelenléti jegyek élvezetétől a fővárosi pénzalap javára lemondanak, — olvastatott továbbá a honv. miniszter közszónok levele a Sz.-György téri telekterjedék díjtalan átengedéseért. — Miután a belső körnt lámpáinál eddigelő 933 db iverglemez pattant szét, a közm. tanács elhatározta hogy e 80 kros lemezek helyett jövőben párisiatiak használ, melyek ugyan darabonként 1 frt 16 krba kerülnek, de rendkívül tartósak. A rendkívül széles gy á r u t c z a középebe sétány fog jönni. — A lánchíd mellett fekvő két terassat a lánchídépületi sörház bérleje italmérisi célokra átgedni kérvén, kérelme egyhangulag visszautasított. Végül a következő építési engedélyek adattak meg: Mészáros Alajosnak IV. ker. Lipót utca 30. földszintre. Friedländer Józsefnek I. ker. Attila utca 3. földszintre. Loser testvéreknek I. ker. Péterhegyen 2471. földszintre. A fogas kerekű vasutársulatnak, I. kerület, Svábhegyen átalakításra.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház ülése május hó 9-én.

Elnök: Perczel Béla. — Jegyzők: Wächter, Szeniczey, Mihályi. — A kormány részéről jelen vannak: Ghyecz, Zichy, Bartal, Pauler miniszterek.

A múlt ülés jökönye hitelesítettvén elnök két kérvényt mutat be. Szeniczey 10 temesmegyei község kérvényét mutatja be az új Keve megyébe leendő kebelezésök iránt. B o b o r y K. Selig és Meichel tolna-megyei folyamfelügyelők fizetés felemelést kérő folyamodványát nyújtja be s egyszersmind jelenti, hogy utóbbi kérvényező egy eredeti s egészen új a d ó r e n d s z e r t ajánl a pénzügyér figyelmébe.

Elnök jelenti, hogy J e l l a s i c h Gyula horvátországi képviselő magyar képv. állásáról lemondott. — Sz o n t a g h Pál végleg igazoltatván a VIII. osztályba osztatik be.

T i s z a Kálmán az ősszminiszteriumot érdeklő interpellatiót intéz a miniszterelnökhöz. Miután, ugymond, általánosan hangoztatva lón, hogy a jelen helyzet megváltoztatására minden irányban a legnagyobb takszükség tartandó szem előtt, s miután aggályok merültek fel, hogy a közelebbi kedvezőtlen időjárás után az idén az államkincstár bevételei rendszeren nem folynak be, szélesebb körökön a legfájdalmasabb érzetet keltette azon körülmény, hogy a magyar delegatio tagjai nemhogy megtagkárítást eszközölnének, de a múlt évekénél is nagyobb terheket szavaznak meg.

Szónok jól tudja, hogy a közös költségvetéshez itt a magyar képviselőházban szólni nem lehet, de miután az

1867. XII. t. cz. 40. §-a szerint eme közös költségvetés a két külön miniszteriumnak kölcsönös befolyásával állapítatik meg: bizonyos körülmények között mindenestre joga van a magyar képviselőháznak megkérdetni a magyar miniszteriumtól, miként érvényesítette befolyását.

Ehez képest kéri a miniszterelnöktől: 1.) Gyakorolta-e a magyar miniszterium törvényes befolyását az 1875-ki költségvetés megállapításánál. 2.) Ha igen, minő számítás és indokok alapján egyezett bele a tulkiadásokba, s 3.) szándékozik-e most, midőn újabb válság fenyeget, oda irányozni figyelmét, hogy a közös kiadások az ország viszonyainak megfelelően alább szállíttassanak? — Közölni fog.

Helpy Ign. a fővárosi munkások ügyében interpellálja a földm. ipar s keresk. minisztert: 1.) Van-e tudomása arról, hogy a fővárosban ez idő szerint 5000 munkás van kenyér nélkül; 2.) való-e, hogy a kormány felügyelete alatt álló s általa támogatott iparvállalatok százával beosátják el a magyar munkásokat ugyanakkor, midőn számos külföldi munkást hoztatnak be, s hogy maga a közl. miniszter nagyobb mennyiségű vasuti kocsi hoztatott külföldről, míg a pesti vaggongyár tetlen áll; 3.) szándékozik-e a miniszter e baj elhárítása iránt minél előbb intézkedni?

Miletics Szv. jelentéstételre sürgeti a belügyért Ujvidék város m. évi jun. 14-én beadott panasza tárgyában, melyben B. Majthényi László kir. biztos törvénytelen eljárása ellen szóal fel.

Napirenden van: a kérvények 42. és 43-ik sorozatára adott bizottsági jelentések tárgyalása.

A betegápoló irgalmasrend főnökének a rend növendékeinek a tényleges katonai szolgálat alóli felmentése iránt beadott kérvényéről, melyet a bizottság a honv. miniszteriumhoz utasíttatni vél — felszólal

L á z á r Ádám: Szándékom levén egy módosítványt benyújtani, bátor leszek igen röviden a következőkben indokolni: A betegápoló irgalmasrend Magyarországon több mint 200 év óta a szenvedő emberiség és haza javára béke és háboru idején sikerrel működik, ez köztudomásu tény. Ezen intézetbe a 18 éves kort betöltött finövendékek szoktak fölvetetni, kik hivatásuknál fogva az orvosi, gyógyszerész és betegápolási teendőkkel foglalkozván, ezen téren nyerik elméleti és gyakorlati kiképeztetésüket.

Azonban ezen növendékek kiképeztetése és a betegápolási teendő teljesítése a legújabb időben az 1868. 40. tcz. életbeléptetett véderőről szóló törvény által szembe- tünőleg korlátozva van, a mennyiben azon növendékek közönségesen a rendes hadseregbe 3 évre soroztatnak be. Ezekre névze a 25. §. kedvezménye nem terjesztetik ki, valamint nem tudom a honvéd. miniszternek minő befolyásával, de tényleg fenálló közös hadügyéri 1872. márcz. 13-án 2750. sz. a. rendelet folytán ezen szerzetes rend növendékei kizárólag az ugynevezett egészségi csapatokhoz lennének beosztandók, de ez sem követetik.

Az orvosokról és gyógyszerészekről szóló 23, 24. §§. ezen rend növendékeire szintén nem alkalmazhatók, mivel az egyévi önkéntesség mellett a katonai kórodákban és gyógytárakban tartozván szolgálatukat teljesíteni, ez által tulajdonképeni hivatásuktól, az irgalmasrend kórodáiban szolgálatlól megfosztatván, az intézet czélját a szükséges erők hiányában elérni nem lehet. Ugyanazért, miután e tárgyban a mostani betegápoló irgalmasrend főnökének kérvénye fekszik a ház előtt, mely arra vonatkozik, hogy azon növendékek, kik épen azon életkorban vannak, midőn orvosi és gyógyszerész tanulmányokkal kell foglalkozniok, besorozás folytán hivatásuktól elvonatnak, és ez által lehetlenné válik az intézet czéljának megfelelni, ha csak a törvhozás a betegápoló irgalmasrend növendékeit nem részesíti azon kedvezményben, melyről a véderő törvény 25. §. szól.

Részemről a kérvényi bizottság véleményét, mely szerint a kérvény a honv. min. adatnak ki elitélés végett, pártolom ugyan, de nem taláom kielégítőnek; mert nem remélem azt, hogy a honv. min. a fenálló törvénnyel szemben oly irányban kedvező intézkedést tehessen, hogy a betegápoló irgalmasrend növendékei a rendes hadseregbe 3 évi besorozás által hivatásuk és működésük teljesítésében ne gátoltassanak, egy módosítványt vagyok bátor a t. ház figyelmébe ajánlani:

„hogy a kérvény oly utasítással a d a s s é k k i a honv. miniszternek, hogy szükség esetében az 1868. 40. tcz. 25. §-nak módosítása iránt megfelelő tjavaslatot terjesszen a ház elé.“

Azért hangsúlyozom szükség esetében, mert hihetőleg a honv. min. egyszerűen lemond, mi pedig mind az emberiség, mind a haza érdekei, valamint a dicső alapítók kegyes intézkedései egyiránt követelnek.

A képviselőház számvizsgáló bizottságának jelentése az 1872. apr. 20-tól 1873. július 31-ig vezetett 3 rendbeli számadásról észrevétel nélkül elfogadtatott.

Következett ezután a keleti marhavész elleni intézkedésekről szóló tjavaslat 17., 18., 22—24. és

45. §-ának módosításáról szóló bizottsági jelentés, mely vita nélkül elfogadtatott.

Egyéb tárgy nem lévén, az ülés 11 és fél órakor véget ért. — Közlebbi ülés hétfőn. Tárgya: a keleti marhavésztől szóló tjavaslat 3-szori olvasása és a kir. közjegyzői intézményről szóló tjavaslat egyes módosított szakaszainak tárgyalása.

A főrendiház gyűlése május 4-én.

Elnök: Majláth György. — Jegyzők: b. Nyáry, Batthyányi, Dessewffy és Zichy V. grófok. — A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnök jelenti, hogy Hajnal Lajos kalocsai érsek a florenzi kerti kiállítás juriyébe választván 10 napi szabadságidőt kér. — Megadatik.

Tombor Iván a képv. ház jegyzője áthozza a Svéd- és Norvégországgal kötött keresk. és hajózási s az Oroszországgal kötött szentesített postaszerveződéseket. Kihirdetve az országos levéltárba vétetelt rendeltetnek. Ugyazaz áthozza a tengeri keresk. hajók lajstromozásáról, a vaspályák által okozott halál és testisértes kárpótlásáról, s a váltohamisítás elleni intézkedésekről szóló tjavaslatokat, melyek közül a két előbbi a közl. és jogi, a harmadik pedig közjogi s törvénykezési bizottságokhoz utasítottat.

Gr. Károlyi Gy. a gazd. bizottság elnöke beadja az 1873. jul. 1-től decz. 31-ig terjedő számadásokat. Egyéb tárgy nem lévén az ülés véget ért.

A természettudományi társulat pénteki estélyén

Heller Ágost értekezett roppant hosszadalmasan és fárasztóan „a hangszerek természetéről és viszonyáról.” A hang keletkezésének és a halléret létesülésének előrebocsátása után áttér a hangszerekre. Minden zenekarban a főszerepet a hegedű s a többi hurossz hangszerek játszik. Vannak azonban oly hangszerek is, melyek zenekarban épen nem használatnak, s ezek közül némelyek egész zenekart pótolnak — mint a zongora és orgona — míg mások csak magádalok kíséretére szolgálnak. Általában a hangszerek három csoportba osztathatók. Az első csoportot képezik a sípok, melyeknél egy légoszlop hozatik rezgésbe s az létesíti a hangot. A második csoportba tartoznak a hurossz hangszerek, melyek ismét három osztályba sorozhatók, a szerint, a mint a hurossz rezgésbe hozatala útján, pendítés vagy vonás által történik. Ezeknél nagy szerepet játszanak a felhangok, melyek nagy mérvben függnek a rezgésbe hozatal nemétől. Végül a harmadik csoportba tartozó hangszereknél egy lemez hozatik rezgésbe s ez rezgését átadja egy vele összekötöttésvben levő légtömegnek. Ezen osztályt képviselik az u. n. nyelvcsipok, s ide tartoznak a trombiták, s maga az emberi hangszere is. Ezek közül azonban csak a három legfontosabb hangszert veszi vizsgálat alá, u. m. a hegedűt, zongorát s az emberi hangszert. A hegedű ős alakja keleten még most is divatban van; eredetét egy arab hangszerről veszi s jelen alakját a 17-ik században a renaissance virágzó korában hozatott az olasz művészek által. A hegedű szerkezetét Savast francia természettudós tette behatóbb vizsgálat tárgyává, s azon eredményre jutott, hogy nem okvetlenül szükséges annak oly alakot adni, mint most szokás. Ő készítette is egy egyszerű négyzetes alakú hegedűt, mely kezdetben jónak is látszott, de végre ő is kénytelen volt meggyőződni arról, hogy hegedűje nem oly jó, mint a használatban levők, s hogy az alak annak hangjára nagy befolyással van. — 1782-ben a paduai akademia pályázatot hirdetett oly munkára, mely a hegedű alakjának behatóbb vizsgálatára és meghatározására vonatkozik, a kitűzött díjat Antonio Pagadella nyerte el, ki megfejtette azon szabályokat, melyek a hegedű alakját s az egyes részek közötti viszonyokat meghatározzák. A mi továbbá a zongorát illeti, annak eredete a középkorban keresendő s a mostani alakot a múlt század elején egy olasz művészől nyerte. „Forte-piano”nak azért nevezték el, mert egyszerre magas és mély hangokat képes kiadni. Ezeknél a főszerep arra van fektetve, hogy hol kell a hirt megütni; továbbá lényeges szerepet játszik a kalapácsok szerkezeté, valamint a hurossz szilárd megerősítése is. Itt — épen úgy, mint a hegedűnél — szintén szükség van egy resonato szekrényre, melyre nézve B e r e g s z á s z y tett tetemes javításokat. Ő t. i. a szekrény felekét oly hajlított vékony falemezből készíti, mint a hegedű, s a mely ott legmagasabb, a hol a rövid hurossz van. Végül áttér az emberi hangszere. Itt a gégefőben levő hangszálagok adják a hangot, melyekre nézve J. Müller elettani tanár tett kísérleteket, ugyanis frissen kivágott gégefő hangszálagait különféle súlyokkal terhelve kifésztette s így képes volt vele — egy csövön belefúván — két oktávát élelnekeltetni. Ugyanezt lehet elérni kifésztett kauszkulemekkel is. Hosszasabban beszélt még azon kísérletekről, melyekkel az emberi hangot utánozni próbálták, az u. n. beszélt gépekről, melyekre nézve Helmholtz és Wheatstone kimutatták, hogy e kérdés sohasem oldható meg, minthogy minden magánhangzónak vannak sajátos felhangjai, melyek nagyrészt a szájrég nyílásától függnek. — Vonatott és magyartalan előadását több kísérlettel igyekezett világosabbá tenni. De a 2 óra hosszat tartó előadás nagyon türelmetlenné tette a közönséget, mit igyekezett is tudtára adni előadónak. Nem mulaszthatjuk el figyelmebe ajánlani a természettudományi társulatnak, hogy ily népszerű előadásokra oly egyéneket szemeljen ki, a kiknek van előadási képességük s a kik tudnak magyarul, a mit ez esetben nem igen volt alkalmunk tapasztalni. G. B.

KÜLFÖLD.

Napi szemle. A pápa ismét nyilatkozott. Mint a „Monde” párisi ultramontán lapnak Rómából távirják, közelebb egy francia és amerikaiakból álló küldöttség volt nála, melynek szónoka Damas herceg azon óhaját fejezte ki előtte, vajha az egyház Franciaországnak és a világnak visszaadná a békességet. Mire a pápa haraggal válaszolt: „A kormányokra ne is számítsunk a béke fenntartásában. Hadd temessék a halottak az ő halottjaikat. Számítsunk a halhatatlan Krisztusra, a ki azt mondá: Én meggyőztem a világot. Ő vele szövetkezünk mi a szeretet által, melylyel róla beszélünk és érte működünk. Megáldom Franciaországot és azokat is, a kik kormányozzák, hogy szabadságot adjanak az ifjúságot józanon nevelni, ellenben nyomják el a zabolátlan sajtót és semmisítsék vagy legalább gyengítsék meg az általános szavazatot, mely nem egyéb mint általános hazugság.”

Mac Mahon közelebb kirándulást tett a vidékre. Saumurban mindenütt e kiáltással fogadtatott: Éljen a köztársaság! Mac Mahon meglepetve mondá kísérőinek, hogy ő nem tett semmit a köztársaság ellen, mire való ez a tüntetés? Végre átlátta, hogy ez a kiáltás azt jelenti, hogy a köztársaság fenntartását kívánják tőle, mire megfordult és viszonzá az üdvözlést.

Brogli e herceg viszont evreuxi kastélyába rándult volt ki. A megyei hatóság tiszteltet és ebédelt nála. Ez alkalommal a miniszterelnök Mac Mahonra emelvén poharát, úgy éltette őt, mint a „köztársaság” elnökét, holott tudjuk, hogy Mac Mahonnak nem ez a hivatalos czíme.

Ezek az urak is belátták már annyit, hogy az ország szelleme mindenesetre köztársasági, melylyel ők is kénytelenek számolni. De azért csalódik, a ki azt hiszi, hogy a köztársaságot fenn akarják tartani — ha csak az a kényszerűség rá nem viszi őket, a mely sehol sem játszik

nagyobb szerepet, mint Franciaországban, t. i. a közvélemény nyomásának kényszerűsége.

Az osztrák honvédelmi miniszter minap a reichsrathban összehasonlító adatokat közölt a németbirodalmi, a franciaországi és az osztrák-magyar monarchiai hadsereg létszámáról, természetesen azért, hogy kimutassa, mikép Ausztria-Magyarország sokkal kevesebb katonát tart és kevesebbet költ a hadügyre, mint ama két más nagyhatalom. Az osztrák lapok ma közlik utólagosan ez adatokat és a távirhivatal sietett azt a magyar lapoknak is megküldeni. Hadd álljanak itt tehát ez adatok. Csak azt jegyezzük meg rá, hogy ama két nagyhatalom folyvást ellenséges lábon áll egymással s azért nem szükséges nekünk őket utánozni.

Németország békelettszáma, a tisztakat és tengerészetet leszámítva, 401,659 legény 90,373,225 tallér költséggel, a mihez az 1875-iki előirányzat további 19 milliót kíván. Franciaország békelettszáma 460,186 legény, a mely létszámnak rendes költségvetése 528,509,225 frank. Osztrák-Magyarországban a hadsereg és a két honvédség békelettszáma 264,286 legény, a közös hadsereg számára a rendes költségvetésben 85,703,722 forint, az osztrák honvédség számára 3,486,880 forint, a magyar honvédség számára 7,176,000 fnt van előirányozva. Ha Németország viszonyait a mieinkkel összehasonlítjuk, akkor csekélyebb számú lakosságunk arányát is tekintetbe véve az osztrák-magyar békelettszám 89,714 legénynyel és a rendes költségvetésben 23,108,398 frrtal kevesebb mint a németországi.

Vilmos császár azon egy órai látogatáson, melyet Bismarcknál tett, egyéb napi kérdésen kívül, mint írják, főleg a Bismarck és Arnim közti viszályos ügy felől értekezett. Arnim gróf még sem új állomásra Konstantinápolyba el nem utazott, nem is igen fog, de még le sem mondott, s helyébe sincs kinevezve senki.

A német császár, mint Berlinből távirják, ma éjjel utazott el Wiesbadenbe.

A porosz képviselőház a papok alkalmazásáról szóló tjavaslatot tegnap ülésében elfogadta.

A belga képviselőházban heves jelenet folyt le tegnap. Frère-Orbán, ugyanaz ki a minap a miniszteriumot megtámadta, most a szélsőballal keveredett vitába. E párt egyik tagja aztán felszólította Frère-Orbánt vádló szavainak visszavételére, s Frère e kívánatot megtámadta.

Spanyolországban a carlistákon vett győzelem után most a kormány újraszervezése van szönyegen. Három párt s három terv törekszik érvényre jutni az új kormányban. Egyik a Castellar pártja, a köztársasági párt, mely azt kívánja, hogy Castellárral köztársasági miniszterium alakítsanak. A másik Topetével élén közpárti kibékítő miniszteriumot; a harmadik Zabalával ugynevezett „alkotmányos” — értsd reactionarius — királypárti kormányt kíván. Serrano egy heti gondolkodási időt kért a határozatra.

Hanem jellemző Serranóra nézve azon párisi jelentés, hogy győzelmét az ott lakó Izabella és Krisztina exkirálynék és Montpensier herceg megünnepelték. Nem világitották ugyan ki külső ablakaikat, hanem bent udvaraikban gyújtattak örömtűzeket. Vajon ezek is a „köztársaság” győzelmét ünnepelték-e? Megfogjuk látni, hogy Serrano akármiféle kormányt alakíthat, csak nem köztársaságit Castellárral élén.

Egyébiránt ki tudja, meddig fog örülni Serrano a győzelemnek. Párisból már ma ezt a táviratot közlik a spanyol csatattérrel:

A karlisták nagy haderővel visszatérnek Bilbao környékére és már megszállták a Galaconot. A köztársasági csapatok vezére Concha a pedig még nem működhetik, mert az élelmi szereket várja a csapatai számára. Szép dolog lenne, ha a mit oly váratla-

nul nyertek, győzelmi mámoru oly váratlanul elveszítnék.

A karlisták szenvedett v előtt összpontosított óriási tu aztán pedig — mint gondolhatják. A „Pall Mall Gazette” közlőnk több vezérjüket fel lás sejtelmében, s ezek csak menteni.

Vereségüket egyébiránt nagyinak, mint a közvélemény. tainak veszteségét 16,000-re t

Don Carlos, a „Times” tott ki csapataihoz, melyber ségen vizsgalja és reményre Azak közt, akik Serranót siettek, Castellar volt Serranóba, vajha ne csalódjék

TÁVIR

London, máj. 9. A fel interpellációjára az orosz az Derby kijelenté, hogy az orosz és semmi veszély nem fenyeget

Athén, máj. 9. A képvis választás jun. 1-re tüzetett ki.

Berlin, máj. 9. A képv megürült kath. püspökösekről

Berlin, máj. 9. Hivatalo „Times” közlése Bismarcknak szavairól merő kohlmann, m békeszeretét gyanusítani.

Bécs, máj. 9. Hitehrésze Államvasut 320.50. Rente 6 1864. sorj. 134.75. — Esüst Unio-bank 102. — Által. építő 134. — Lombard 138.50. Tra 157.50 Napoleond'or 897. 1/2 Ar Porosz pénztalv. 166.50. Törv Magy. földteherm. kötv. 74.50 gyar hitel 144. — Magyar záll Magy. kel. vas. 48.75. Magy. s tel 55.50. Magy. vas. kölcsön Franko magyar bank 55. — A kel. vas. 103. — Kel.-vasutí e vasut 216.50 Municipal-bank 2

UJDONS

A holnapi löverseny. lőtt látogatottnak ígérkezik. J ban képviselt főuri családok főherceg is. Az érdekes küzde detét vette, a mennyiben a sp rándultak a Rákosra s elők futókat.

A tornatanítást illető s s a t^e cz. orvosi hitelapban, natanitók most általában kezel pasztalás után félni lehet tőle, testi megerősödése helyett a elbetegedésére fog vezetni. Fe erejéhez mérten okserileg m vitelére, a felhevült, kiizzadt nines gond. Tüdőlob, esigolyat fordult elő. Megtörténik, hogy át magukra hagyja a gyermek rülmények közt a szülők csak orvosaikat, mentsek fel gyer ványok által a kötéies tornata cselekednének tehát a tisztí fő a kerületi orvosoknak a torn t ó k szigorú ellenőrzését.

Reviczky elfogatásár sebb helyről felhatalmazást n fogatása valóban tény, hogy gáltatva a fővárosi fenytő pedig egyedül azon körülmény ily kiszolgáltatási ügyek közti időt vesznek igénybe. Tovább körülmény is, hogy az innen leírásban Reviczky zemei „ke zemei feketék, mi iránt a tur gosítást kívánt. Reviczky az kívül konstatálva van, s iesz

Gullner Gyula országgy értesülünk annyira felépült ho ből, hogy az enyhébb idő beá reallitása végett falura vonult

A budai közuti vaspá és Ó-Budával való közlekedé Dunapart hosszában, egyelőre vágányt fog lera katni, mely kész lesz. A s v á b h e g y napjától kezdve oda folytonos nak közlekedni, melyek a fog induló vonataival egyenes öss

A szász ultrák egy u a „Hon” a szász egyetem ug ben ismét fölirt a képviselőhá szó szerint fogalmazva s az e árva magyar szó sem. A kérv szerint azt fogja ajánlani, h visszautasítsa.

Római leletek. A Ma ugyanazon a helyen, hol tava követ kotortak ki a Dunából, ismét két római régiséget hu

TÁRCZA.

Hazám népéhez. *)

(Kecskemét, 1874. május 5-én.)

Hazám népe! rózsakedved
Elhagyott;
A gyümölcsesél, a szőlővel
Magfagyott.
Arzod oly bus, szived olyan
Szomorú,
Mint az ég, ha betakarja
A boru.

Szertenézél s felvidított
A fűg,
Zöld vala és koszoruzá
Dus virág.
Most, ha nézed a virágos
Ágakat:
Szorul a szív, szemeidből
Köny fakad!

Szertenézél nem rég szőlőd
Vesszején,
Ott mosolyga levelein
A remény.
S most im látod te, ki annyit
Fáradál,
Hogy előtted az enyészet
Képe áll! . . .

*) Ezen kedélyes és sok szépséggel bíró alkalmi költemény a költő kívánatára fölolvastott Fehér Péter által a „Népkör” nagy-teremben együtt étekez, kecskeméti reform. egyház megyei gyűléstago k előtt folyó évi május 6-kán. Mondanom sem kell, hogy a Kecskeméten, mint kedves szülőföldén letelepült szerző zajos taposkat aratott a magyar zamatú és férfasságra buzdító költeményén, melynek fölolvastása a fölolvastónak is termett elismerést. Áldja meg az isten Losonczy barátunkat, a kinek még most is kedélyesen zengő lautja csüggedetlenséget vizsgálatást őnt a sok irányban sajtólt magyar nép lelkébe. E költemény a költő akarata szerint a „Kecskemét” tárczájában is meg fog jelenni. A b e k ü l d ő.

Hazám népe! ne légy olyan
Csüggeteg,
Mint halálos nyoszolyán a
Nagybeteg.
Korán lenne, még korán a
Csüggedés,
A mezőkön szépen zöldel
A vetés.

Isten adott eddig egy pár
Jó esőt,
Szép reményed s vetésidet
Éltetőt.
Várj szeliden, légy nyugodt, míg
Többet ad,
S cseppjeivel égi áldás
Hull reád.

Bárha hideg vala hozzánk
A tavasz:
El ne csüggedj, nem használ a
Köny s panas.
Napjaidat munka közt töltsd.
Higy, remélj, —
El ne hagyjon a derűtség,
Jó kedély.

Mult termésből egy kis borod
Tán maradt?
Néha-néha töltsd meg vele
Poharad.
Gondodat s bud-, a fej és szív
Tütskeit, —
Üz- okolba — majd az Isten
Meggsegit!

Még az Isten sem szereti
A komort,
Menj baráti körbe, igyál
Egy kis bort.
S csudát mivel, fut előled
Bánatod,
Rózsaszinben látod majd a
Gyász napot.

Látott rosszabb éveket is
A magyar,
Még se hagyta elveszni az
Égi kar.
Nem vészett el, mert kétségbe
Nem esett;
Mért ne tudna tűrni most is
Keveset? . . .

Meggsegit az Isten téged,
Hősi fajt,
A gyümölcsesél, szőlővessző
Majd kihajt.
Tűrj nemesen, helyed áll meg
Emberül,
S régi kedved, régi napod
Földéredül!

Losonczy László.

